

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2010, Volume: 5, Number: 4, Article Number:D0025

FINE ARTS

Received: August 2009
Accepted: October 2010
Series : D
ISSN : 1308-7290
© 2010 www.newwsa.com

M. Yiğit Ersoydan

H. Seval Köse

Mehmet Akif Ersoy University
ersoydan07@hotmail.com
skose@mehmetakif.edu.tr
Burdur-Turkey

**MÜZİK EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI KORO YÖNETİCİLERİNİN ENÇOK TERCİH ETTİKLERİ
ÇOKSESİLİ ÇAĞDAŞ TÜRK KORO MÜZİĞİ ESERLERİ**

ÖZET

Bu araştırma, müzik eğitimi ana bilim dalları korolarını yöneten akademisyenlerin en çok tercih ettikleri Çağdaş Türk Koro Müziği eserlerinin belirlemesi amacıyla yapılmıştır. Araştırmaya, müzik eğitimi ana bilim dallarında görev yapan ve koro yöneticisi olan 19 akademisyen katılmıştır. Koro yöneticilerine, en çok tercih ettikleri Çağdaş Türk Koro Müziği eserlerinin hangileri olduğu sorulmuş ve eserleri tercih durumlarına göre 1' den 5' e kadar sıralamaları istenmiştir. Elde edilen veriler spss 11,5 istatistik programı kullanılarak yorumlanmıştır. Araştırma sonucunda, en çok tercih edilen eserin, A.Adnan SAYGUN' un op.26 "yunus emre" oratoryosundan koro ile seslendirilen çeşitli bölümler olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Koro, Çoksesli Koro Müziği, Çağdaş Türk Koro Müziği, Eser

**MOST PREFERRED POLYPHONIC CONTEMPORARY TURKISH CHORO WORKS OF ARTS OF MUSIC
EDUCATION DEPARTMENT CHORO MANAGERS**

ABSTRACT

This research has been carried out with the aim of determining Contemporary Turkish Choro Music works of art which music education department choros academicians prefer. Nineteen choro manager academicians working in music education department took part in the research. Choro managers were asked about which Contemporary Turkish Music Arts did they prefer and they were requested to order the Works from 1 to 5 according to their preference rates. The datas gathered were interpreted by using statistic program SPSS 11,5. In the light of the research the most preferred work is proved to be the different parts recorded with choro in A. Adnan Saygun's op. 26 "Yunus Emre" oratorium.

Keywords: Music Education, Choro, Polyphonic Choro Music, Contemporary Turkish Choro Music, Work of Art

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Yükseköğretim Kurulu 2006 yılında, eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi öğretmenliği ana bilim dalları'nda uygulanmak üzere yeni bir lisans programı yürürlüğe koymuştur. Bu programa göre uygulanmakta olan dersler; alan ve eğitimi dersleri (A), öğretmenlik meslek bilgisi dersleri (MB) ve genel kültür dersleri (GK) olmak üzere, 3 farklı disiplin alanını kapsamaktadır. Sekiz yarıyıl için 124 saati teorik, 84 saati uygulamalı işlenecek biçimde öngörülen bu derslerin bazıları, fakülte yönetimleri tarafından değiştirilebilmektedir (Yök, 2006).

2006 yılında uygulamaya konulan müzik eğitimi öğretmenliği lisans programına göre koro dersleri, zorunlu alan derslerinden biridir. Yarıyıllık dönemler biçiminde hazırlanan programda, birinci yarıyıl hariç tüm yarıyıllarda okutulmaktadır. Bu dersin hedefleri; Türk ve Dünya Koro Edebiyatından uygun eserler üzerinde deşifre, seslendirme-yorumlama çalışmaları ve stil özellikleri konusunda bilgiler kazandırmak, kendi kültürümüzün ve başka kültürlerin farklı müzik türleriyle stil özelliklerini tanıtan geniş bir repertuar oluşturmaktır (Yök, 2006).

Dersin hedeflerini öngördüğü şekilde gerçekleştirecek kişi, aynı zamanda bir müzik eğitimcisi olan koro yöneticisidir. Çevik'e (1999:143) göre; koro yöneticisi öncelikle bir eğitimcidir. Sorumlulukları bazen müzikal çerçeveyi aşan, sosyal, kültürel ve eğitsel kimliği ön planda olan, özünü müzik sevgisinden alan dostluk, kaynaşma, dayanışma, etkileşme ve paylaşma duygularını pekiştiren bir liderdir.

Koro yöneticisi liderliğinde oluşturulan her korunun kendine özgü bir yaşam biçimi vardır. Bu yaşam biçimine "koro kültürü" denir (Apaydın, 2006). Farklı sosyal çevreler ve farklı geçmişlerden gelen, farklı ses özelliklerine sahip bireylerin, koro sayesinde paylaştıkları duygu ve düşünceler, edindikleri müzikal alışkanlıklar, benimsedikleri ortak değerler ve birikimler koro kültürünün temelini oluşturur. Koro; paydaşlarının oluşturduğu "koro kültürü" sayesinde, bireyler arasında var olan sosyal ve müzikal farklılıkları ortadan kaldırır, yarattığı değer ve birikimler yönüyle, kendine özgü "kültürel bir varlık" ve "kültürel birim" olma özelliği gösterir (Apaydın, 2006).

Kendine özgü çekirdek bir kültür yapısı içinde yaşayan koroda repertuar; bireylerde oluşturulmak istenen sosyal ve müzikal davranış değişiklikleri için önemli bir araçtır. Repertuar ders içi hedeflerin gerçekleştirilmesine sağladığı katkının yanında, koro müziğinde kalitenin de önemli bir boyutudur (Okatan, 2001). Tercih edilen eserlerin çağdaş Türk Koro Müziği Sanatı'nın ve çağdaş Türk Koro Müziği Eğitimi'nin gelişimine katkı sağlaması gerekir. Bu bağlamda dağara alınan eserlerin çeşitliliği ve taşıdığı sanatsal değerler, koro yöneticisinin üzerinde hassasiyetle düşünmesi gereken önemli kavramlardır. Çevik'e (1999:240) göre koroda; Türk Koro Edebiyatı'nın geleneksel ve çağdaş eserlerine yer verilmelidir. Bu eserler belirlenirken hedef kitleyi etkileyici, beğeni düzeyini geliştirici özelliklerin yanında, toplumun çağdaşlaşmasında önemli bir etken olan müzik sanatının gelişimine katkıda bulunabilecek nitelikteki yapılar tercih edilmelidir.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Müzik eğitimi ana bilim dalları korolarını yöneten akademisyenlerin, ders içi etkinliklerde ve düzenledikleri konser programlarında, çağdaş Türk Koro Edebiyatı'nda yer alan eserlerden hangilerini tercih ettikleri programda yer alan hedeflerin gerçekleştirilmesi bakımından önemlidir. Tercih edilen eserlerin çeşitliliği, mezun olduktan sonra toplumun sanatsal gelişimine önemli katkı sağlayacak olan müzik öğretmenlerinin dağarcığının da geniş olması anlamına gelmektedir. Bu çalışmanın amacı, farklı eser tercihleri olan koro yöneticilerinin en çok tercih ettikleri eserlerin hangileri olduğunu, bilimsel veriler ışığında ortaya koymak, elde edilen

bulguları müzik eğitimi ana bilim dalları koro yöneticilerinin dikkatlerine sunmaktır.

Ayrıca yapılan literatür taramasında, bu alanda daha önceden yapılmış herhangi bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışma konusu itibariyle, "müzik eğitimi ana bilim dalları korolarında tercih edilen Çağdaş Türk Koro Müziği eserleri" özelinde yapılan ilk çalışma olması bakımından da önem arz etmektedir.

3. YÖNTEM (METHOD)

Bu araştırmanın örneklemini, araştırmanın yapıldığı dönemde bünyesinde müzik eğitimi ana bilim dalı bulunan 19 üniversitede görevli, koro yöneticisi akademisyenler oluşturmaktadır. Bu özelliklere sahip 27 koro yöneticisine, en çok tercih ettikleri Çağdaş Türk Koro Müziği eserleri sorulmuş ve 19 adet geri bildirim alınmıştır. Koro yöneticilerinden, belirledikleri eserleri tercih durumlarına göre 1'den 5'e kadar sıralamaları istenmiş, elde edilen veriler SPSS 11.5 istatistik analiz programı kullanılarak analiz edilmiştir.

Koro yöneticilerinin tercih ettikleri her eser numaralandırılmıştır. Yapılan bu işlem sonucunda koro yöneticileri tarafından birbirinden farklı 47 eserin tercih edildiği görülmüştür. Bu sayede sayısal değerlere dönüştürülen veriler, koro yöneticilerinin tercih sıralarına göre işlenmiştir. Elde edilen bulgular frekans ve yüzde dağılımları alınarak yorumlanmıştır.

4. BULGULAR (FINDINGS)

Tablo 1. sırada tercih edilen eserler
(Table 1. First most preferred works)

Eser Adı	(F)	%
Aygız	1	5,3
Ben Seni Bulmuş İken	1	5,3
Bir Dalda İki Elma	1	5,3
Bursa Sekme Oyun Havası	2	10,5
Entarisi Ala Benziyor	1	5,3
Feraye	1	5,3
İzmirin Dağlarında	1	5,3
Katibim	2	10,5
Laçın	1	5,3
Ninni	1	5,3
Sevgi Her Şeydir	1	5,3
Suda Balık	1	5,3
Yunus Emre Oratoryosundan Bölümler	4	21,1
Zekiyem	1	5,3
Toplam	19	100,0

Tablo 1'de koro yöneticisi akademisyenlerin birinci sırada tercih ettikleri eserlerin frekans ve yüzde değerleri görülmektedir. Tabloda yer alan verilere göre, %21,1'lik oranla, A.Adnan SAYGUN' un op.26 "yunus emre" oratoryosunun koro ile seslendirilebilen bölümlerinin, en çok tercih edilen eser olduğu görülmektedir. %10,5'lik oranla bursa sekme oyun havası ve kâtibim adlı eserler, 1. Sırada en çok tercih edilen diğer iki eserdir.

Tablo 2. sırada tercih edilen eserler
(Table 2. Second most preferred works)

Eser Adı	(F)	%
Aygız	1	5,3
Batum	1	5,3
Ben Seni Bulmuş İken	1	5,3
Çarşıya Vardım	1	5,3
Ceviz Oynamaya Geldim	1	5,3
Dertli Dolap	1	5,3
Gel Sen Bize Akşam	1	5,3
Kara Üzüm Salkımı	1	5,3
Katibim	1	5,3
Kurtuluş Film Müzikleri	1	5,3
Laçın	1	5,3
Ninni	2	10,5
Niksarın Fincanı	1	5,3
Nihavent Longa	1	5,3
Ondokuz Mayıs	1	5,3
Suda Balık	1	5,3
Su Gelir	1	5,3
Zekiyem	1	5,3
Toplam	19	100,0

Tablo 2’de koro yöneticisi akademisyenlerin 2. Sırada en çok tercih ettikleri eserlerin frekans ve yüzde değerleri görülmektedir. Bu değerlere bakıldığında %10,5 oran ile Muammer SUN’ un “ninni (bebek)” adlı eserinin 2. Sırada en çok tercih edilen eser olduğu anlaşılmaktadır. Diğer eserlere ait değerler homojen dağılım göstermektedir.

Tablo 3. Sırada en çok tercih edilen eserler
(Table 3. Third most preferred works)

Eser Adı	(F)	%
Aşkın Aldı	1	5,3
Aygız	1	5,3
Ayşem	1	5,3
Ayvanın İrisine	1	5,3
Batum	1	5,3
Emrem Yunus	1	5,3
Eyletmen Gelini	1	5,3
Feraye	1	5,3
İleri	1	5,3
İzmirin Dağlarında	1	5,3
Madımak	1	5,3
Mahur İlahi	1	5,3
Suda Balık	3	15,8
Turnalar	1	5,3
Yürü Arkadaş	1	5,3
Yenge Kızın Bir Tane	2	10,5
Toplam	19	100,0

Tablo 3’de koro yöneticisi akademisyenlerin 3. Sırada en çok tercih ettikleri eserler yer almaktadır. Frekans ve yüzde değerlerine bakıldığında Erdal TUĞCULAR’ ın “suda balık” adlı eserinin %15,8 oranla, 3. Sırada en çok tercih edilen eser olduğu anlaşılmaktadır.

Tablo 4. Sırada en çok tercih edilen eserler
(Table 4. Fourth most preferred works)

Eser Adı	(F)	%
Ay Doğar	1	5,3
Ayvanın İrisine	1	5,3
Batum	2	10,5
Bir Dalda İki Elma	1	5,3
Bursa Sekme Oyun Havası	1	5,3
Deriko	1	5,3
Dondurmacı	1	5,3
Emrem Yunus	1	5,3
Feraye	1	5,3
İleri	1	5,3
İki Turnam	2	10,5
Laçın	1	5,3
Mahur İlahi	1	5,3
Suda Balık	2	10,5
Uzun Kavak	1	5,3
Yenge Kızın Bir Tane	1	5,3
Toplam	19	100,0

Yukarıdaki tabloda koro yöneticilerinin 4. Sıra en çok tercih ettikleri eserlerin frekans ve yüzde değerleri yer almaktadır. Bu verilere göre %10,5 oranla, batum(F.TÜZÜN), iki turnam(A.ÇETİN) ve suda balık(E.TUĞCULAR) adlı eserler 4. Sırada en çok tercih edilen eserler olarak görülmektedir. Diğer eserler ise %5,3'lük değerle homojen bir dağılım göstermektedir.

Tablo 5. Sırada en çok tercih edilen eserler
(Table 5. Fifth most preferred works)

Eser Adı	(F)	%
Aydoğar	1	5,3
Ayşem	1	5,3
Bir Dalda İki Elma	1	5,3
Ceylan	1	5,3
Dertli Kaval	1	5,3
Entarisi Ala Benziyor	1	5,3
Fincan	2	10,5
Gap Türküsü	1	5,3
İleri	1	5,3
Kara Üzüm Salkımı	1	5,3
Kurtuluş Film Müzikleri	1	5,3
Leblebi	1	5,3
Mahur İlahi	1	5,3
Lofçalı	1	5,3
Ninni	1	5,3
Suda Balık	2	10,5
Zekiyem	1	5,3
Toplam	19	100,0

Tablo 5'de yer alan değerler incelendiğinde koro yöneticilerinin 5. Sırada en çok tercih ettikleri eserlerin %10,5'lik oranla "fincan" ve "suda balık" adlı eserler olduğu görülmektedir. Geriye kalan eserlerin tercih durumları %5,3'lük oranla homojen bir dağılım göstermektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND SUGGESTIONS)

Müzik eğitimi ana bilim dalı koro yöneticilerinin en çok tercih ettikleri çoksesli Çağdaş Türk Koro Müziği eserleri'nin hangileri olduğunun ortaya konulmaya çalışıldığı bu araştırmada elde edilen sonuçlar şöyledir;

- Koro yöneticisi akademisyenlerin 1. Sırada en çok tercih ettikleri eserin, A.Adnan SAYGUN' un op.26, solistler, koro ve orkestra için bestelenmiş "Yunus Emre" oratoryosundan korolu bölümler olduğu görülmüştür.
- Koro yöneticisi akademisyenlerin 2. Sırada en çok tercih ettikleri eserin, Muammer SUN' un "ninni(bebek)" adlı eseri olduğu görülmüştür.
- Koro yöneticisi akademisyenlerin 3. Sırada en çok tercih ettikleri eserin, Erdal TUĞCULAR' ın "suda balık" adlı eseri olduğu görülmüştür.
- Koro Yöneticisi akademisyenlerin 4. Sırada en çok tercih ettikleri eserlerin, "batum" (Ferit TÜZÜN), "iki turnam" (Ayhan ÇETİN), "suda balık" (Erdal TUĞCULAR), adlı eserler olduğu görülmüştür.
- Koro Yöneticisi akademisyenlerin 5. Sırada en çok tercih ettikleri eserlerin, "fincan" (U.Cemal ERKİN) ve "suda balık" (Erdal TUĞCULAR) adlı eserler olduğu görülmüştür.
- Koro yöneticisi akademisyenlerin tercihlerini ağırlıklı olarak, halk müziği ezgilerimizin çokseslendirilmiş düzenlemelerinin oluşturduğu görülmüştür.
- Koro yöneticisi akademisyenlerden alınan dönütler doğrultusunda, tercihlerinin 47 adet eserle sınırlı kaldığı görülmüştür. Elde edilen bu sonuçlar ışığında;
- Halk müziği ezgilerimizin çokseslendirilmesi yanında, kültürel özelliklerimizi yansıtan uluslararası alanda temsil gücü yüksek büyük ölçekli özgün eserler bestelenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.
- Başta konservatuar kompozisyon bölümleri olmak üzere, bestecilik alanında çalışmalar yapmakta olan kişi ve kurumlara sorumluluklar düşmektedir. Bu tür kişi ve kurumların, Çağdaş Türk Koro Müziğinin - özgün eserler bestelenmesi yoluyla- gelişimine katkı sağlamak üzere özendirilmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.
- Bu amaçla Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından, ödüllü beste yarışmaları, şenlikler, festivaller v.b düzenlemesinin veya düzenleyecek olan kurum ve kuruluşlara destek vermesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.
- Ulusal kültürümüz oldukça zengin ve çok renkli bir yapıdadır. Bu bağlamda koro yöneticisi akademisyenlerin Çağdaş Türk Koro Müziği eserlerini tercihleri bakımından 47 eserle sınırlı kalmış olmaları dikkate değer bir durum olarak değerlendirilmektedir. Bu durumun nedenlerinin bilimsel verilerle ortaya konulmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

NOT (NOTICE)

Bu çalışmada, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde, Doç. Dr. H. Seval KÖSE' nin danışmanlığında tamamlanan, "Çağdaş Türk Koro Müziği Dağarının Müzik Eğitimi Öğretmenliği Ana Bilim Dalları'nda Yer Alma Durumu" başlıklı Yüksek Lisans tezinin bir bölümünden yararlanılmıştır.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Apaydın, M., (2006). Çocuk ve Gençlik Korolarının Toplumun Gelişimindeki Yeri ve Önemi-II. Ulusal Çocuk ve Gençlik Edebiyatı Sempozyumu. Ankara.
2. Aydın, Y., (2003). Türk Beşleri. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
3. Cangal, N., (1988). Müzikte Çoksesliliğin Gereği-I. Müzik Kongresi. Ankara, Bildiriler Kitabı, ss:147-151.
4. Çevik, S., (1999). Koro Eğitimi Yönetimi ve Teknikleri. Ankara: Yurtrenkleri Yayınevi.
5. Okatan, İ., (2001). Müzik-Toplum Etkileşiminde Koro Müziğinin Rolü-I. Ulusal Koro Eğitimi ve Yönetimi Sempozyumu. Ankara, Bildiriler Kitabı, ss:77-82.
6. Say, A., (2007). Müzik Yazıları. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
7. Töreyin, A.M., (2008). Ses Eğitimi Temel Kavramlar İlkeler Yöntemler. Ankara: Sözkese Matbaacılık.
8. Uçan, A., (1996). İnsan ve Müzik İnsan ve Sanat Eğitimi. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
9. Usmanbaş, İ., (1988). Sanat ve Müzik Sorunlarına Genel Bakışlar-I. Müzik Kongresi. Ankara, Bildiriler Kitabı, ss:13-16.
10. Yök, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı Lisans Programı, 2006. www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/muzik.doc (15.05.2009)